

ਅਪੀਲੀ ਦੀਵਾਨੀ

ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੰਦਰ ਦੇਵ ਦੁਆ ਜੇ.ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ

ਮੂਲ ਚੰਦ ਜੈਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਰੁਲੀਆ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਜਵਾਬਦੇਹ।

1963 ਦੇ ਆਰਡਰ 1/E ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ।

ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ (1951 ਦਾ XLIII)- ਐੱਸ. 82 ਅਤੇ 123-ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ- ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰਿਸ਼ਵਤਖੇਰੀ ਦੇ ਦੋਸ਼- ਅਜਿਹਾ ਉਮੀਦਵਾਰ- ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਧਿਰ- ਉਸ ਨੂੰ ਉਲਝਾਉਣ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ- ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ - ਵਾਪਿਸ ਆਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਾਪਿਸ ਲਏ ਗਏ ਵਾਪਿਸ ਲੈਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਦਾਤੇ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ - ਕੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। 1963 ਮਈ, 20

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ, 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 82 (2) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਰਿਸ਼ਵਤਖੇਰੀ ਦੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਜੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਿਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਜੋਂ ਉਲਝਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੋਣਾ ਧਾਰਾ 82 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 90(3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 123(1) (ਬੀ) ਵਿੱਚ "ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ, ਇੱਕ ਆਮ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਅਰਥ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਤੋਂ ਉਸ ਵਿਵਸਥਾ ਤੱਕ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਰਥਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾਲ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਸ਼ਬਦ 'ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ' ਦੀ ਪੂਰੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਜੋ ਕੁਝ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਭਾਵੀ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਪੈਸੇ ਵਿੱਚ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾਵਾਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾਵਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰੇ। ਗ੍ਰੈਟੀਫੀਕੇਸ਼ਨ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਸਾਧਾਰਨ ਅਤੇ ਸਰਲ ਅਰਥ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਨੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰੂਪ ਅਤੇ ਇਨਾਮ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰੂਪ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹ 'ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 'ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਘੇਰਾ ਬਹੁਤ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਪੱਖ ਲਈ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਾਪਸ ਆਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਚੋਣ ਲੜਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਵਾਪਸ ਪਰਤਿਆ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸੀ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਭਰਾ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਵਾਪਿਸ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਭਰਾ ਲਈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 23(1) (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਿਸ਼ਵਤਖੇਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਸੰਤ ਰਾਮ ਗਰਗ, ਮੈਂਬਰ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੰਬਾਲਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਮਿਤੀ 29 ਦਸੰਬਰ, 1962 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਆਨੰਦ ਸਰੂਪ ਅਤੇ ਆਰ.ਐਸ. ਮਿੱਤਲ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਡੀ.ਐਨ.ਅਗਰਵਾਲ, ਆਰ.ਐਨ.ਅਗਰਵਾਲ ਅਤੇ ਨਰੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਜੈਨ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸਨ।

ਨਿਰਣਾ

ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਜੇ.-ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਘਰੋਂਡਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸ੍ਰੀ ਰੁਲੀਆ ਰਾਮ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ 29 ਅਕਤੂਬਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। 1962, ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ, 1951 (1951 ਦਾ ਐਕਟ 43) ਦੀ ਧਾਰਾ 90 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 82 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸ ਸ੍ਰੀ ਜੈ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਜਿਲਾ ਸਿੰਘ, ਉਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਧਿਰਾਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵਜੋਂ ਉਲਝਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ- । .

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਰੁਲੀਆ ਰਾਮ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ 1 ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ 2 ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ। ਪੈਰੇ (ਡੀ) (iv) (1) ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 1 ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਜੈ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦਾ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ: -

"(ਡੀ) ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਨਿਮਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਚੋਣ ਰੱਦ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ:-

(iv) ਉਸ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਖੁਦ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਚੋਣ ਏਜੰਟ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਦੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ-

(1) ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਅਤੇ ਚੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਪਿੱਛੇ ਨਾ ਹਟਣ ਲਈ ਇਨਾਮ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਜੈ ਸਿੰਘ, ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਜਿਸਨੇ ਗੁਆਂਢੀ ਹਲਕੇ ਸਮਾਲਖਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਦੇ ਇਨਾਮ ਵਜੋਂ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ, ।"

ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਬੰਧ 1 ਵਿੱਚ ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਪੈਰਾ 2 ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ-

2. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ 1 ਫਰਵਰੀ 1962 ਨੂੰ ਪਾਣੀਪਤ ਵਿਖੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸ੍ਰੀ ਜੈ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਜਿਲਾ ਸਿੰਘ ਘਰੋਂਡਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜਨ ਤੋਂ ਹਟ ਗਏ ਹਨ, ਉਹ ਸਮਾਲਖਾ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਚੌਥਰੀ ਧਰਮ ਸਿੰਘ ਰਾਠੀ ਦਾ ਸਰਗਰਮ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨਗੇ। ਸ੍ਰੀ ਸੁਗਨ ਚੰਦ ਆਜ਼ਾਦ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਏ।"

ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਦੋ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਸ੍ਰੀ ਜੈ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਜਿਲਾ ਸਿੰਘ ਇਸ ਦੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਐਕਟ ਸੈਕਸ਼ਨ 82 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ- "82. ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੱਖ-ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਆਪਣੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ-

(ਏ) ਜਿੱਥੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਪਸ ਪਰਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਰੱਦ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਖੁਦ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਾਰੇ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨਾਲੋਂ, ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਾਰੇ ਮੁੜ-ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ; ਅਤੇ

(ਬੀ) ਕੋਈ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਿਸ ਵਿਰੁੱਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਗਏ ਹਨ।" ਧਾਰਾ 85 ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 82 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 90 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ "ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇੱਕ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਜੇ * * ਸੈਕਸ਼ਨ 82 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 85 ਦੇ ਤਹਿਤ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। * ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 123, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ, ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ-

"123. ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਪ੍ਰਥਾਵਾਂ ।. ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨੂੰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ:-

(1) "ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ", ਭਾਵ-

(ਬੀ) ਦੀ ਰਸੀਦ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ, ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਇਨਾਮ ਵਜੋਂ,

(ਏ) ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਨਾ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ, ਜਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਹਟਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ; ਜਾਂ

(ਬੀ)* * * * *

ਵਿਆਖਿਆ. ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ "ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ" ਸ਼ਬਦ ਪੈਸੇ ਵਿੱਚ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰੂਪ ਅਤੇ ਇਨਾਮ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰੂਪ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਰਚੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਚੋਣ 'ਤੇ, ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 78 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਚੋਣ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।" ਉੱਤਰਦਾਤਾ 1 ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਜੈ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਿਲਾ ਸਿੰਘ ਧਾਰਾ 82 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 123 (1) (1) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ। B)(a), ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਸਮਾਲਖਾ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਜੈ ਸਿੰਘ ਦੇ ਭਰਾ ਸ਼੍ਰੀ ਧਰਮ ਸਿੰਘ ਰਾਠੀ ਨੂੰ ਸਰਗਰਮ ਸਮਰਥਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 1 ਨਾਲ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਘੜੌਂਦਾ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਲੜਨ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਗਏ ਸਨ। ਹਲਕਾ, ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 82 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸ਼੍ਰੀ ਜੈ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ ਸ਼੍ਰੀ ਜਿਲਾ ਸਿੰਘ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਜੋਂ-

ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਸਨੇ ਧਾਰਾ 90 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਹੋਰ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਧਾਰਾ 82 ਦੇ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸਥਿਤੀ ਅਰਜੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ (ਏ) ਸ਼੍ਰੀ ਜੈ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਜਿਲਾ ਸਿੰਘ ਧਾਰਾ 82 ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਅਤੇ (ਬੀ) ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਜੈ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਜਿਲਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਜੋ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਧਾਰਾ 123 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੁਣ ਤੱਕ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਇਹ ਦੋ ਚਿੰਤਤ ਹਨ।

ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਜੈ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਜਿਲਾ ਸਿੰਘ ਦੋਵੇਂ ਧਾਰਾ 82 ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਹੈ " ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ" ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਧਾਰਾ 123 ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸ਼੍ਰੀ ਜੈ ਸਿੰਘ ਦੇ ਭਰਾ, ਅਰਥਾਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 1 ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਦੇ ਬਦਲੇ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ 'ਤੇ ਘੜੌਂਦਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਸਨ।, ਚੌਧਰੀ ਧਰਮ ਸਿੰਘ ਰਾਠੀ, ਸਮਾਲਖਾ ਹਲਕੇ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਚੋਣ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਜੈ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਜਿਲਾ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਘੜੌਂਦਾ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਲੜਨ ਤੋਂ ਹਟਣ ਦੇ ਮਨੋਰਥ ਜਾਂ ਇਨਾਮ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। . ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਜੈ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਜਿਲਾ ਸਿੰਘ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਾ 82 (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਕੇ ਉਸਨੇ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 82 ਦੇ ਨਾਲ, ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਨਾਲ। ਉਸ ਦੀ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਧਾਰਾ 90 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਤਹਿਤ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਸੀ, ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਦੋ ਸਵਾਲ ਹਨ- (ਏ) ਕੀ ਸ਼੍ਰੀ ਜੈ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਜਿਲਾ ਸਿੰਘ ਸੈਕਸ਼ਨ ਮੂਲ 82 ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਮੀਦਵਾਰ, ਅਤੇ (ਅ) ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਚੋਣ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਧਾਰਾ 123 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 'ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ' ਦੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ? ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਐਕਟ ਦੇ ਭਾਗ VI ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉੱਥੇ ਅਧਿਆਇ I ਵਿੱਚ. ਸੈਕਸ਼ਨ 79 (ਬੀ) ਵਿੱਚ 'ਉਮੀਦਵਾਰ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ:-

"79. ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਭਾਗ VII ਅਤੇ VIII ਵਿੱਚ, ਸੰਦਰਭ ਦੀ ਲੋੜ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, -

(ਬੀ) "ਉਮੀਦਵਾਰ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਵਿਵਸਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ, ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਭਾਵੀ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਰੱਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ;

ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਨੂੰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ 'ਉਮੀਦਵਾਰ' ਹੈ। ਉਹ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਪਸ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ। ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਦੀ ਲੋੜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਅਤੇ ਉਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 82 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਲੋੜ ਹੈ; ਅਤੇ ਉਹ ਜੋ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੀ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਾਂ ਵਾਪਸ ਆਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਭਾਗ ਦੇ ਸਾਦੇ ਰੀਡਿੰਗ 'ਤੇ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਧਾਰਾ (a) (a) ਵਾਪਸ ਆਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ, ਅਤੇ (b) ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਪਰ ਇਹ ਧਾਰਾ ਚਿੰਤਤ ਨੇ ਚੋਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਜਦੋਂ ਸਾਰੇ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ- ਨੇ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਪਣੇ ਲਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਲਈ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਧੀਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ- ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਐਲਾਨ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਚੋਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੇ ਐਲਾਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਸਿਰਫ਼ ਸਾਰੇ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਹੈ ਜੋ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ 'ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਿਸ ਵਿਰੁੱਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ' ਨੂੰ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਧਿਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ 'ਕੋਈ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ (ਏ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਵਿੱਚ 'ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰ' ਦੇ ਸਮੀਕਰਨ ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ? ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਹਨ, (ਏ) ਵੈਧ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਉਮੀਦਵਾਰ (ਸੈਕਸ਼ਨ 36), (ਬੀ) ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ (ਸੈਕਸ਼ਨ 37 ਅਤੇ 38), (ਸੀ) ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰ (ਸੈਕਸ਼ਨ 38) ਅਤੇ (ਡੀ) ਵਾਪਸ ਆਇਆ ਉਮੀਦਵਾਰ (ਸੈਕਸ਼ਨ 79(ਐਫ))। ਪਹਿਲਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਸੀ ਜੋ ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੈ ਜੋ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੋਂ ਸੰਨਿਆਸ ਲੈ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਧਾਰਾ 55ਏ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1958 (1958 ਦਾ ਐਕਟ 58) ਦੀ ਧਾਰਾ 22 ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਰੇ ਯੋਗ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਾਂ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਹੈ, ਚੋਣ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਸੈਕਸ਼ਨ 82 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਚੋਣ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਤਲਬ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵੈਧ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਲਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਾ ਇਹਨਾਂ ਤਿੰਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਦੂਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਜੋ ਇਸ ਧਾਰਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਹੈ ਜੋ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਪਸ ਲੈ ਗਏ ਹਨ।

ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 82 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਵਿੱਚ 'ਕੋਈ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮੂਲ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਇਸ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 82 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਰੁਲੀਆ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਜੇ. 'ਉਮੀਦਵਾਰ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਰਥ ਮੰਗਦਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਜੈ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਜਿਲਾ ਸਿੰਘ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਧਾਰਾ 82 (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਐਸ.ਬੀ. ਆਦਿਤਿਅਨ ਬਨਾਮ ਐਸ. ਕੰਦਾਸਵਾਮੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1) ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਸੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਸ.ਬੀ.

ਆਦਿਤਿਅਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਐਸ. ਕੰਦਾਸਵਾਮੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (2), ਚਤੁਰਭੁਜ। ਚੁਨੀਲਾਲ ਬਨਾਮ ਚੇਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਕਾਨਪੁਰ (3), ਬਾਬੁਰਾਓ ਤਾਤਿਆਜੀ ਭੌਂਸਲੇ ਬਨਾਮ ਮਾਧੋ ਸ਼੍ਰੀਹਰੀ ਅਨੇ (4) ਅਤੇ ਬਦਰੀ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਕਾਮਦੇਓ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਿੰਘ (5)। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਏ ਪਟਨਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਪਿਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸੂਰਜ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ (6) ਦੇ ਇਸ ਤੋਂ ਉਲਟ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚੰਗਾ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਤਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਜੈ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਜਿਲਾ ਸਿੰਘ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ 'ਉਮੀਦਵਾਰ' ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਧਾਰਾ 82 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸੈਕਸ਼ਨ 123(1)(ਬੀ) ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ 'ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਪੈਸੇ ਵਿੱਚ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਨਾਮ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰੂਪਾਂ ਦੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰੂਪ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹ ਤੁਰੰਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਆਖਿਆ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪੂਰੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਨੇ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਸਾਧਾਰਨ ਅਤੇ ਆਮ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਮੰਨਿਆ ਹੈ।

2. ਧਨ' ਐਸੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਇਕੱਲੇ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸੇ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ ਕਹਿਣਾ ਪਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਕੇਵਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਦੇ ਹੋਰ ਰੂਪਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਨੂੰ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਨੇ ਇਸ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ 'ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ (i) ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਜਾਂ (ii) ਪ੍ਰਸੰਨਤਾਵਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪੈਸਾ, ਜਾਂ (iii) ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰੂਪ, ਜਾਂ (iv) ਇਨਾਮ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰੂਪ। ਸੰਸਦ ਨੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਬਾਕੀ ਦੋ ਰੂਪਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਹੁੰਚ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, 'ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪੂਰੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਭਾਵੀ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਪੈਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ 'ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਸਾਧਾਰਨ ਅਤੇ ਸਰਲ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਲਵੇ, ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੰਸਦ ਨੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ 'ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰੂਪ ਅਤੇ ਇਨਾਮ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰੂਪ'। ਇਹ 'ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਲਾਹਕਾਰ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਪਹੁੰਚ, ਇਸ ਲਈ, ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ 'ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਆਮ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਦੇ ਅਰਥ ਲਏ ਜਾਣੇ ਹਨ, ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ ਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੈਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰੂਪ ਅਤੇ ਇਨਾਮ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰੂਪ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਵੈਬਸਟਰ ਦੀ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਵਿੱਚ 'ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ-

"1. (ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ) ਜਾਂ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ (ਸੇਵਾ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ); ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ. 2 ਖੁਸ਼ੀ ਜਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦਾ ਸਰੋਤ ਦਿਓ ਜਾਂ ਬਣੇ; ਕੋਈ ਵੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਅੱਖ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ; ਇਸ ਲਈ 2. ਆਗਿਆਕਾਰੀ; ਪੱਖ; ਇੱਕ ਦੋਸਤ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ; ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਅਤੇ ਹਾਸੇ-ਮਜ਼ਾਕ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ, ਇੱਕ ਸਨਕੀ, 3.. ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ ਜਾਂ ਸਵਾਗਤ ਕਰੋ; ਸਵਾਗਤ ਕਰਨ ਲਈ. ਕਿਰਪਾ ਕਰਨ ਲਈ; ਸਿੰਗਾਰਦਾ ਹੈ।"

'ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ-

"1. ਇੱਕ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀਜਨਕ ਜਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ। 2. ਇੱਕ ਇਨਾਮ; ਇੱਕ ਮੁਆਵਜ਼ਾ; ਇੱਕ ਗ੍ਰੈਚੂਟੀ. 3. ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦਾ ਇੱਕ ਸਰੋਤ; ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਜੋ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ. 4. ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਧਾਈ ਵਿੱਚ." ਇਸ ਮਰਦਾਨਗੀ ਵਿੱਚ 'ਮੁਆਵਜ਼ਾ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਹਨ--

"1. ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣਾ; ਬਦਲਾ ਦੇਣਾ; ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣਾ; ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣਾ; 2. ਇਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੇਣਾ; ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਜਾਂ ਬਦਲੇ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ; ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ. 3. ਕਿਸਮ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਕਰਨਾ; ਬਦਲਾ ਦੇਣਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਨਾਮ ਜਾਂ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦੁਆਰਾ; ਵਾਪਸ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ."

ਸ਼ਾਰਟਰ ਆਕਸਫੋਰਡ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਵਿੱਚ 'ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ-

1. ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਨ ਲਈ; ਇਨਾਮ ਦੇਣ ਲਈ, 2. ਇੱਕ ਤੋਹਫ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ (ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਸੇ ਦਾ) ਜਾਂ ਗਰੈਚੁਟੀ ਦੇਣਾ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ। ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ, ਜਾਂ ਰਿਸ਼ਵਤ ਵਜੋਂ। 3. 'ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ. 4. ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ; ਖੁਸ਼ ਕਰਨਾ, ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨਾ; ਲਈ ਇੱਕ ਅਹਿਸਾਨ ਕਰਨ ਲਈ. 5. ਪਾਲਣਾ ਦੁਆਰਾ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ; honour, ਸ਼ਾਮਿਲ; ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ; ਮੰਨਣਾ (ਇੱਕ ਇਤਰਾਜ਼). 6. ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਰੈਂਡਰ ਕਰਨ ਲਈ।"

ਅਤੇ 'ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ-

"1. ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਕਿਰਿਆ, 2. ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਣ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ; ਅਨੰਦ, ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ 3. ਇੱਕ ਇਨਾਮ, ਮੁਆਵਜ਼ਾ, ਗ੍ਰੈਚੁਟੀ; ਰਿਸ਼ਵਤ।" ਅਤੇ ਇਸੇ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਵਿੱਚ ਇਕ ਹੋਰ ਸ਼ਬਦ 'ਮੁਆਵਜ਼ਾ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ, -

"1. ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਲਈ (ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ) ਇਨਾਮ ਦੇਣਾ, ਬਦਲਾ ਦੇਣਾ, ਵਾਪਸ ਕਰਨਾ। (ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ) ਕਿਸੇ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਸੱਟ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣਾ। 2. (ਕੁਝ ਨੁਕਸਾਨ, ਸੱਟ, ਨੁਕਸ, ਆਦਿ) ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਨ ਲਈ। ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਣ ਲਈ। (ਕਿਸੇ ਗਲਤ ਕੰਮ, ਆਦਿ) ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ। (ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ) ਲਈ ਵਾਪਸੀ ਜਾਂ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ 3. ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਮਿਲਣ ਲਈ। 4. ਬਣਾਉਣਾ ਮੁੜ-ਭੁਗਤਾਨ, ਵਾਪਸੀ, ਜਾਂ ਸੇਧ।"

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 'ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਘੇਰਾ ਬਹੁਤ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰੇਗਾ ਜੇ ਕਿਸੇ ਪੱਖ ਲਈ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਇਸ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥਾਂ ਨਾਲ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਲਜ਼ਾਮ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 1 ਦੁਆਰਾ ਸ਼੍ਰੀ ਜੈ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਜਿਲਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਜੈ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਲਈ ਘੜੇਂਦਾ ਹਲਕੇ ਦੀ ਚੋਣ ਤੋਂ ਹਟਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮੰਨ ਲਈ ਗਈ ਸੀ। ਸਮਾਲਖਾ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਸਿੰਘ ਦਾ ਭਰਾ, ਧਾਰਾ 123(1)(ਬੀ) ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਸਮਾਲਖਾ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਜੈ ਸਿੰਘ ਦੇ ਭਰਾ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 1 ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਜਿਲਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੋਂ ਹਟਣ ਦੇ ਮਨੋਰਥ ਜਾਂ ਇਨਾਮ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਖੇਤਰ। ਘੜੇਂਦਾ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬਲੇ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਇਕ 1 ਲਈ ਮੈਦਾਨ ਸਾਫ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 123(1)(ਬੀ) ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਹਿੱਸਾ ਪੀਨਲ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੀ ਦੂਜੀ ਵਿਆਖਿਆ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ- "ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ"। "ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ" ਸ਼ਬਦ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾਵਾਂ, ਜਾਂ ਪੈਸੇ ਵਿੱਚ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।" ਰਤਨ ਲਾਲ ਆਪਣੇ ਜੁਰਮ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ 1961 ਐਡੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪੰਨਾ 387 'ਤੇ, ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਾ ਹੈ-

"'ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ' ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ- ਅਤੇ ਛੋਟੀਆਂ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸਨਮਾਨਯੋਗ ਭਿੰਨਤਾਵਾਂ"; ਅਤੇ ਗੈਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੀਨਲ ਲਾਅ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, 7ਵੀਂ ਐਡੀਸ਼ਨ 1961, ਜਿਲਦ 1, ਪੰਨਾ 763, ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਹੈ: ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਕੀ ਹੈ?-

"ਦੂਜਾ, ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ "ਮਨੋਰਥ ਜਾਂ ਇਨਾਮ" ਵਜੋਂ "ਕੋਈ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ" ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। "ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਧਾਰਾ ਜਾਂ ਸੰਹਿਤਾ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਵਿਆਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। - ਜੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਬਦ "ਆਰਥਿਕ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਾਂ ਪੈਸੇ ਵਿੱਚ ਅਨੁਮਾਨਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।" ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ "ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਵੱਡੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਜਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਜਾਂ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸੁਆਦ, ਭੁੱਖ ਜਾਂ ਮਨ। ਪੈਸਾ ਬੇਸ਼ੱਕ, ਅਨੰਦ ਦੇਣ ਦਾ ਇੱਕ ਸਰੋਤ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਉੱਤੇ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਨੰਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਸਤੂਆਂ ਹਨ ਜੋ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ, ਚਾਹੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਜਾਂ ਮਨ ਦੀ, ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਹੈ। ਸਨਮਾਨਯੋਗ ਭੇਦ ਜਾਂ ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦੀ

ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਪੈਸੇ ਵਿੱਚ ਅਨੁਮਾਨਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਬੇਟੇ ਦਾ ਵਿਆਹ ਦੂਜੇ ਦੀ ਧੀ ਨਾਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰਤ ਪੱਖ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਮੈਚ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਰਿਸ਼ਵਤਖੇਰੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਇਰਾਦੇ ਜਾਂ ਇਨਾਮ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜਾਤੀ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਰੀਡਮਿਸ਼ਨ ਲਈ। ਇਹ ਰਿਸ਼ਵਤਖੇਰੀ ਹੈ। ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਕੋਈ ਵੀ ਲਾਭ ਜਾਂ ਇਨਾਮ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼, ਭਾਵੇਂ ਪੈਸੇ ਦੀ ਰਕਮ, ਕੋਈ ਵਸਤੂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਦੀਆਂ ਇੰਦਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਰਾਤ ਦਾ ਖਾਣਾ, ਫਲਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਪਲੇਟ, ਇੱਕ ਦਵਾਈ ਦੀ ਗੋਲੀ, ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਮੀਕਰਨ "ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ" ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਪੀਨਲ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਅਤੇ 1951 ਦੇ ਐਕਟ 43 ਦੀ ਧਾਰਾ 123(1)(ਬੀ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਮੀਕਰਨ ਦਾ ਅਰਥ, ਵਾਕੰਸ਼ਵਾਦ ਨੂੰ ਪੁਨਰ-ਉਤਪਾਦਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹੀ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਸ਼ੁਕਰਾਨੇ ਹਨ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 123(1)(ਬੀ) ਵਿੱਚ "ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਆਮ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਹੈ- ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਰਥਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾਲ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ। ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਸਾਧਾਰਨ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਜੇ ਸ਼੍ਰੀ ਜੈ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਜਿਲਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਕੇਵਲ ਸੰਦਰਭੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਸਮਾਲਖਾ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਜੈ ਸਿੰਘ ਦੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ 1 ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਲਈ ਘੜੌਂਦਾ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ ਲਈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਗੋਕੁਲਾਨੰਦ ਪ੍ਰਹਾਰਾਜ ਬਨਾਮ ਜੇਗੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਰਾਊਤ (7) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਅਤੇ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਗਲੇ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਰਥਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਉਹ ਉਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੋਂ ਹਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਰਿਸ਼ਵਤਖੇਰੀ ਦਾ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਧਾਰਾ 123 (1) ਜਾਂ (2); ਪਰ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਜਿਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ, ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਜਾਂ ਭਰੋਸਾ ਕੋਈ ਮਾਇਨੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਹੜਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਖੁਦ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਹਟ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਗਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਵਾਅਦੇ ਦੀ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਸੀ। , ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਜਾਂ ਭਰੋਸਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਪਵਿੱਤਰ ਇੱਛਾ ਸੀ ਜੋ ਹਸਤਾਖਰਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਚਿੱਠੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਪੱਤਰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਵਾਅਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਇਹ ਕੇਸ, ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਫਿਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਕ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਾਰਪਸ ਜੂਰੀਸ ਸੈਕੰਡਮ, ਖੰਡ 29, ਦੇ ਪੰਨਾ 449 'ਤੇ ਆਰਟੀਕਲ 332 ਵਿੱਚ ਇਸ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, -

"ਵਿਰੋਧੀ-ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ। ਸਿਆਸੀ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਲਈ ਇਹ ਰਿਸ਼ਵਤਖੇਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵਿਰੋਧੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਪੈਸੇ ਦੇਵੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਲੁਭਾਉਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ."

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬਿਆਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਮਰਥਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਸਟੇਟ ਬਨਾਮ ਬਲੈਂਡ (8) ਦੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਪ੍ਰਥਾ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਤੋਂ ਗਲਤ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਲੈਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਲਕਿ ਰਿਸ਼ਵਤਖੇਰੀ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ

ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਅਭਿਆਸ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ 'ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਰਿਸ਼ਵਤ' ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪੰਨਾ 444 'ਤੇ ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ-

"ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਚਾਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, 1893 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ। 1854 (17 ਅਤੇ 18 ਵਿਕਟ. ਸੀ. 102, ਪੀ. 522) ਅਤੇ 1883 (46 ਅਤੇ 47 ਵਿਕਟ. ਸੀ. 51, ਪੰਨਾ 242) ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 1854 ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ। ਕਿਸੇ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਕਸਦ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। 1883 ਤੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਫਿਰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਅਜਿਹੇ ਅਭਿਆਸਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਐਕਟ 1883 ਦੀ ਪੰਦਰਵੀਂ ਧਾਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: "ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ ਲਈ ਉਕਸਾਉਂਦਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਦੇਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਜਾਂ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕਢਵਾਉਣ ਵਾਲਾ ਵੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਦੇਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ।" ਇਸ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਉਪਬੰਧ ਸਨ, 1893 ਦੇ ਸਾਡੇ ਐਕਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੈਸੇ ਖਰਚਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਾਡੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਈ ਹੋਰ ਪ੍ਰਬੰਧ; ਪਰ 1883 ਤੱਕ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ। ਅਸੀਂ ਪੁਰਾਣੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਲਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਅਜੇ ਤੱਕ 1883 ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਧਾਰਾ ਵਰਗਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਹੈ; ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅਜਿਹਾ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੀ, ਅਸੀਂ ਉਸਾਰੀ ਦੁਆਰਾ, 1893 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਹੁਣ ਵਰਜਿਤ ਹੋਰ ਐਕਟਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਚਾਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।"

ਇਹ ਜਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਕੇਸ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਾਰਪਸ ਜੂਰੀਸ ਸੇਕੰਡਮ ਦਾ ਪਾਸਾ ਉਸ ਕੇਸ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਾਉਂਦਾ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣਾ ਇੱਕ ਆਮ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪ੍ਰਥਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਸਮੇਂ ਚਲਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਅਤੇ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਕੁਝ ਸਿਆਸੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਦਬਾਅ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 123 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ 'ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ' ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 'ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਧਾਰਾ 123 ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿਖਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਹੀ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਲੱਭਣ ਵਿੱਚ ਸਲਾਹ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੂਜੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵੀ ਸਿੱਖ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸਹੀ ਹੈ।

ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੋ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਸ੍ਰੀ ਜੈ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਜਿਲਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਦੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਵਿਧੀਵਤ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਨ। ਪਰ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਜਵਾਬਦਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 82 ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ 1951 ਦੇ ਐਕਟ 43 ਦੀ ਧਾਰਾ 90 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਅਧੀਨ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਪੀਲ, ਇਸ ਲਈ,

ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ, ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਦੁਆ, ਜੇ...ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਅੰਤਮ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਅਪੀਲ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਝਿਜਕ ਦੇ ਨਾਲ।

ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਬਿਆਨ ਕਰਨਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ ਜੋ ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵੀਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਲੋਕ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 123(1)(ਬੀ) ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਲਈ ਚਿੰਤਤ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ, ।

"ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਅਰਥ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਇਰਾਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਖੋਜਣ ਦੇ ਕੰਮ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਧਾਨਿਕ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨ ਲਈ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਉਹ ਸੰਦਰਭ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਬੰਧਤ ਵਿਧਾਨਕ ਸਾਧਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਪਾਅ ਜਾਂ ਸ਼ਰਾਰਤ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕ ਹਨ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਵਿਕਲਪਕ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਦੀ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਦੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਜਾਂ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ-

ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਲੋਕਤਾਂਤਰਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਸਿਸਟਮ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਲਈ ਸੰਗਠਿਤ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੇਖੋ ਕਿ ਸੰਸਦ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਥਾ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਅਯੋਗ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਲਿਆ ਹੈ।

ਹੁਣ ਇਹ ਆਮ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਸਲ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੁਝ ਖਾਸ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਵਾਰ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਹੀ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਗਠਜੋੜ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਲਕਿਆਂ ਤੋਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਪਰਸਪਰ ਸਮਰਥਨ ਲਈ ਵਿਧਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰੋ। ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨੂੰ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ, ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਹੀ, ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ "ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ" ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਕਿਸੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਕੇਸ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੇ ਵਾਅਦੇ ਦੇ ਬਦਲੇ ਜਾਂ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਝਿਜਕ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਾਂਗਾ, ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ "ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ" ਦੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 123 ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਉਸਾਰੀ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਵਿਆਪਕ ਅਭਿਆਸ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਹੁਣੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਪੱਕਾ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 161, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, ਧਾਰਾ 123 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਹੀ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਿੱਧੀ ਜਾਂ ਉਪਯੋਗੀ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 161, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ, ਜਨਤਕ ਸੇਵਕਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕੇਸ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਕਰਨਾ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਕਿਸੇ ਸਿਆਸੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਚੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਆਪਣੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਤੋਂ ਹਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਦੁਆਰਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ "ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਸ਼ੱਕ ਹੈ, ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹਾਂਗਾ। ਮੇਰੇ ਸ਼ੱਕ ਨੂੰ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਦੇ ਬਿੰਦੂ ਤੱਕ ਦਬਾਓ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਰਾਏ

ਤੋਂ ਅਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੇ। ਅਤੇ ਇਹ ਦੋ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ: ਪਹਿਲਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਦੀ ਰਾਇ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਝਿਜਕਦਾ ਹਾਂ; ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਰ 'ਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕਾਇਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਵੇਲੇ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਦਰਸਾ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਏ ਬਿਨਾਂ ਮੈਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਅੰਤਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਨਾਂ ਝਿਜਕ ਦੇ ਨਹੀਂ।
ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1958 ਐਸ.ਸੀ. 857. +

(2) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1958 ਮਏਡ. 1711।

(3) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1958 ਸਾਰੇ. 809.

(4) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1961 ਬੋਮ. 29.

(5) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1961 ਪੈਟ. 41.

(6) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1959 ਪੈਟ. 250

(7) (1959) 18 ਚੇਣ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ 76.

(8) (1898) 46 ਦੱਖਣੀ ਪੱਛਮੀ ਰਿਪੋਰਟਰ 440.

ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ : ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਵਹਾਰਕ ਤੱਤਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।